

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه (۱۱۶) ۱۲

استاد: وافی یزدی

موضوع: حروف جر

معانی حروف جر:

«علی» در معانی متعددی بکار می‌رود:

۱- معنای «استعلاء» (برتری) که دو نوع است:

الف- برتری حسی: و علیها و علی الفلک تُحْمَلون

ب- برتری معنوی: تکبر زید علی عمرو

۲- به معنای «فی»: و اِتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلٰی مُلْكِ سَلِيمَانَ

۳- به معنای «عن»: إِذَا رَضِيَتْ عَلَيَّ بَنُو قَشِيرٍ ...

«عن» در معانی مختلفی بکار می‌رود:

۱- تجاوز: رَمِيَتْ السَّهْمُ عَنِ الْقَوْسِ

۲- به معنای «بعد»: لَتَرْكَبَنَّ طَبَقًا عَنِ طَبَقِ

۳- به معنای «علی»: لَاهِ ابْنِ عَمِّكَ لَا أَفْضَلْتَ فِي حَسَبِ - عَنِّي وَ لَا أَنْتَ دِيَّانِي فَتَخْزُونِي

نکته: همانطور که «عن» گاهی بجای «علی» استعمال شده است، برعکس این قضیه نیز گاهی اتفاق می‌افتد،

یعنی گاهی «علی» به معنای «عن» استعمال می‌شود همانگونه که در مطلب قبلی ذکر شد.

«کاف» در معانی مختلفی استعمال می‌شود:

۱- تشبیه: زیدٌ كَالْأَسَدِ

۲- تعلیل: وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا هَدَاكُمْ

در عرس مجید زانام صادق علیه السلام

۳- زائده (تاکید): لیس کمثله شیئی

نکته ۱: گاهی کاف، اسم واقع شده و نقش های مختلفی می گیرد:

مبتدا: أبدا كالفراء فوق ذراها (کاف اسم و به معنی «مثل» و مبتدا و «فوق ذراها» خبر است)

فاعل: أنتهون و لن ينهي ذوى شطط كاطعن ... (کاف در «كالطعن» فاعل است برای «ينهي»)

مضاف اليه: ... فصيروا مثل كعصف مأكول (کاف در «كعصف» مضاف اليه «مثل» است)

مجرور به حرف: بكا اللقوة الشغواء جلت ... (کاف اسم است و مدخول باء واقع شده)

نکته ۲: گاهی «عن» و «على» نیز مانند «کاف» اسم واقع شده و «مِن» حرف جر بر سر آنها داخل می شود: ... مِّن

عن يمين الحبيبا نظرة قبل - غدت مِّن عليه بعد ما تمّ ظمؤها ...

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv